Viite: Ympäristövaliokunnan lausuntopyyntö asiasta K 16/2025 vp

Sahateollisuuden lausunto valtioneuvoston ilmastovuosikertomus 2025

Pyydettynä lausuntona Sahateollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. Yleistä

Sahateollisuus ry pitää tärkeänä, että ilmastovuosikertomus tarjoaa vuosittain kattavan ja sektorikohtaisen tarkastelun Suomen päästö- ja nielukehityksestä. Kertomus antaa kokonaiskuvan siitä, missä ilmastotyössä tällä hetkellä mennään ja millaiset ovat tulevaisuuden näkymät.

Ilmastovuosikertomuksen keskeinen havainto on, että ilman merkittäviä lisätoimia maankäyttösektorilla Suomi ei todennäköisesti saavuta EU:n LULUCF-asetuksen mukaisia velvoitteitaan. Lisäksi nettopäästöjen kehitystä kuvaavat skenaariot osoittavat, että kansallisen hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vuoteen 2035 mennessä on epätodennäköistä.

Sahateollisuus ry korostaa, että Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamisen edellyttämien maankäyttösektorilla toteutettavien ilmastotoimenpiteiden vaikutukset on arvioitava huolellisesti. Niillä voi olla merkittäviä ja pitkäaikaisia vaikutuksia Suomen talouteen, työllisyyteen ja teolliseen kilpailukykyyn.

2. Ilmastovelvoitteiden epävarmuus EU-tasolla

Nykyisen tiedon perusteella on olemassa riski, että EU:n ilmastovelvoitteiden alittaminen aiheuttaisi Suomelle taloudellisia seuraamuksia. Suomi ei ole tilanteessa yksin, sillä myös useat muut jäsenvaltiot ovat jäämässä tavoitteistaan. Toistaiseksi on epäselvää, kuinka monella jäsenmaalla tulee olemaan ylijäämäisiä ilmastoyksiköitä muiden maiden vajeiden kompensoimiseksi.

Ilmastopolitiikan ennustettavuutta vaikeuttavat erityisesti kasvihuonekaasulaskentojen epävarmuudet. Jo pelkästään Suomen kasvihuonekaasujen laskennassa maankäyttösektorille takautuvasti tehdyt useiden CO_2-ekv. megatonnien korjaukset lisäävät poukkoilevuutta ilmastotoimien suunnitteluun. Tilannekuvan arviointia vaikeuttavat erityisesti jäsenvaltioiden väliset erot laskentamenetelmissä ja tästä johtuva heikko vertailukelpoisuus.

On aiheellista kyseenalaistaa, syntyykö EU:ssa todellista poliittista hyväksyntää miljardiluokan varojen siirroille, mikäli ne perustuvat epävarmoihin ja keskenään heikosti vertailtaviin laskentamenetelmiin. Tilanteeseen vaikuttavat merkittävästi Euroopan nykyinen taloudellinen tilanne sekä vallitseva geopoliittinen epävarmuus. On perusteltua arvioida, että EU:n piirissä joudutaan tulevina vuosina tarkastelemaan ilmastotavoitteiden realismia uudelleen, jotta teollisen toiminnan jatkuvuus voidaan turvata eikä sitä jouduta laajamittaisesti ajamaan alas eri puolilla Eurooppaa.

3. Suomen kansallisen ilmastoneutraaliustavoitteen ei tule heikentää yritysten kilpailukykyä

Ilmastovuosikertomuksessa kuvattu nettopäästöjen arvioitu kehitys ja hiilineutraaliustavoitteeseen tähtäävän lineaarisen polun välinen kuilu osoittavat, että nykyisillä toimenpiteillä tavoitteen saavuttaminen on epätodennäköistä. Mikäli hiilineutraaliustavoitteesta pidetään kiinni hinnalla millä hyvänsä, vaaditaan merkittäviä lisätoimia maankäyttösektorilla. Sahateollisuus ry korostaa, että erityisesti metsiin kohdistuvien toimenpiteiden talousvaikutuksien kannalta on olennaista, panostetaanko puun kasvun aktiiviseen edistämiseen vai rajoitetaanko hakkuita.

FCG:n vuonna 2025 tekemän selvityksen mukaan hakkuurajoitukset olisivat taloudellisesti ja työllisyyden kannalta erittäin haitallisia. Esimerkkilaskennassa markkinahakkuiden rajoittaminen 55 miljoonaan kuutiometriin vuoteen 2035 mennessä laskisi puunmyyntituloja 6,0 miljardilla eurolla, valtion tuloja 5,5 miljardilla eurolla ja yritysten maksamia palkkoja 7,5 miljardilla eurolla vuosina 2026–2035. Lisäksi menetys olisi lähes 9 000 henkilötyövuotta. kyseessä olisi Suomen kannalta aito miljardien eurojen tulonmenetys. Vaikutus ilmastoon jäisi rajalliseksi hakkuu- ja hiilivuodon vuoksi.

4. Metsien kasvuun tulee panostaa aktiivisin toimin

Sahateollisuus ry korostaa, että metsien aktiivinen hoito on keskeinen edellytys Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamiselle. Aktiiviset metsänhoitotoimet, kuten jalostetun taimiaineksen käyttö, taimikonhoito ja metsien lannoitus, edistävät puuston kasvua ja parantavat metsien kykyä sitoa hiiltä pitkälle tulevaisuuteen. Samalla ne edistävät metsien terveyttä ja varmistavat, että puuraaka-ainetta on riittävästi saatavilla teollisuuden tarpeisiin.

5. Puurakentamiselle on saatava vahvempi rooli Suomen ilmastopolitiikassa

Sahateollisuus ry korostaa puurakentamisen merkittävää potentiaalia osana ilmastotyötä. Rakentaminen muodostaa Suomessa huomattavan osan kulutukseen liittyvistä kasvihuonekaasupäästöistä, ja näihin päästöihin voidaan vaikuttaa tehokkaasti materiaalivalinnoilla. Suomessa toimivilla sahoilla on erinomaiset edellytykset lisätä puurakentamista ja tarjota siihen tarvittavat tuotteet.

Ilmastovuosikertomuksessa puurakentamisen edistymistä ei ole toistaiseksi käsitelty lainkaan. Sahateollisuus ry:n näkemyksen mukaan rakentamisen päästövähennyspotentiaali tulisi tunnistaa nykyistä selkeämmin ja puurakentamisen roolia vahvistaa osana kansallista ilmastopolitiikkaa. Puurakentaminen ei ainoastaan vähennä rakentamisen päästöjä, vaan muodostaa myös pitkäikäisiä teknisiä hiilinieluja, jotka sitovat hiiltä vuosikymmeniksi. Sahateollisuus ry esittää, että puurakentamisen kehitystä seurattaisiin jatkossa ilmastovuosikertomuksessa, mikä osoittaisi konkreettisesti, että Suomi pyrkii hallitusohjelmien mukaisesti määrätietoisesti edistämään sen asemaa.

Helsingissä 16.9.2025,

Jimi Rajajärvi, Sahateollisuus Ry

jimi.rajajarvi@sahateollisuus.com puh 050 470 5481